

Voigt.
De jure de bienveillance
1704

47

29. *M*

DOMINICUS FELIPPO

G. VOIGTII
DISCURSUS
DE JURE
De
BIENSEANCE,
hactenus intacto,
Anno 1704.

4

Amphipolopis

F. 2148

29

DE JURE
BIENSÉANCE

REVERENDISSIMO
Atque
ILLUSTRISSIMO
DOMINO
DOMINO PHILIPPO
GUILIELMO.

S. R. I. Comiti ac Domino
à Boineburg,

S. Cæsareæ Maj. Consiliario Intimo atque
Camerario,

Ecclesiarum Metropolitanarum Moguntinæ
ac Trevirensis Canonico Capitulari,

Eminentissimi Archi-Episcopi Moguntini, ac
per Germaniam S. R. I. Archi-Cancellarii
& Electoris à Consiliis Sanctio-
ribus &c. &c.

Comiti ac Domino meo
gratiosissimo.

REVERENDISSIME, ac ILLUSTRISSIME
COMES,

DOMINE GRATIOSISSIME

Protectionem scriptis quæ-
rere, perplexitatis signum
duco: Auctor etenim aut
defensione suorum desperando,
eorundem, si bona sunt, se pror-
fus reddit dissimilem, curam ex-
optans absentia animi; aut si ma-
la, Protectoris quæsi Gloria
maculam detestabiliter conatur
aspergere. Sunt verò quidam,
qui

qui humilem inventorum obla-
tionem securissimum credidêre
dedicationis modum, ceterum
vel materiæ dignitate, vel bo-
nâ laboris intentione confisi. Ul-
timis accedens, REVERENDISSI-
MÆ ac ILLUSTR. VESTR. EXCELL.
audeo offerre primitias, quas ve-
ritatis conciliavit studium. Cicu-
ta obviam fuit Gallica, quam dū
in terram simplicis transplantavi
puritatis, Aloën postea inveni,
acerbam quidem, sed corporum
conservatricem, & non, nisi post
aliquot annorum spatium uni
) 3 forsan

forſan dulciſſimè floriferam. Vi-
di, inquam, Gallorum Jus de Bi-
enſeance, Baſin unionis jamdu-
dum ſomniatæ, ſed dum vidi, ve-
ritas huic baſi ſuperinſtruxit alius
unionis ſpeciem, adimplendam
ſicut ſperatam. Interim dum hæc
ſcribo, experior, Circulum Tu-
ringiæ Erfurtenſem Jus de Bien-
ſeance feliciffimè alio accepiffe
ſenſu, ratum nempe ſuæ ſaluti ni-
hil convenientius, quam REVER.
& ILLUSTRIS. VESTR. EXCELL.
gratiâ plena, ac in his temporum
angultiis ſaluberrima Mandata &
Dire.

Directorium. Voti compos fa-
ctus sentit nunc Justitiam & Pa-
cem continuis nexas basiis, Sta-
tus unitos, unionem utique sub-
ditorum cordium, nec Alexandri
gladio solvendum, ex qua RE V.
& ILL. VESTR. EXCELL. debitam
immortalitatis gloriam, dignos
successus, cum omnigenâ prospe-
ritatis perennitate devotissimè
apprecatur

REVERENDISSIMÆ, ac ILLUSTRISS.
VEST. EXCELL.

Humil. & obsequiosissimus
Servus
G. VOIGT.

L. B.

Miraberis Lector Benev. dubio procul,
Tractatui Titulum Latino-Gallicum
præfigi. Quoniam verò nomen in
Latinis adæquatum & satis conveniens inveni-
re non potui, à te communicatum, si habes,
cum maximâ gratiarum actione reliquis dele-
tis, apponi curabo. Vale.

SECT.

SECT. I.

§. 1.

N omnibus rebus ordinem
quendam imò connexionem observari
continuum, demonstratu est facillimum.

§. 2.

Causam ejus agnoscimus ipsum De-
um, qui ubique appellatur Deus ordinis ; Segregemus
Physica à moralibus, & quælibet separatim inspiciendo
res fiet clarior.

§. 3.

In *Μακροκόσμῳ* seu Mundo supralunari mirum stel-
larum fixarum ordinem, & (sive Tychonis sive Coper-
nici admittamus Hypothesin) immobilem distantiam
non minus quàm in Planetis aut Erraticis ita dictis, cur-
sum nunquam errantem vel extravagantem admiramur.

§. 4.

Connexionem proinde earum, præcipuè fixarum,
inter se ipsas & quoque Planetas Tychonem sequentes
in globo cœlesti invenient ; Eandem verò cum *Μικρο-
κόσμῳ* seu mundo sublunari, imprimis Planetarum A-
strologi maximam, Astronomi nullam, nos aliquam
quidem sed Physicis adhuc incognitam esse credimus.
Sanè Solis influxus etiam in vulgus sunt notissimi, Lunæ
vires in teneris ac morbidis, Oceanoque aliquantisper
(occasionaliter licet magis quàm causaliter) emovendo
negari nequeunt. Fixas quoque nostri respectu sine

A

effectu

effectu quamvis subtili non esse, cum nihil frustra, omnia
verò in commodum quendam etiam hominum facta
sint, haud dubitandum.

§. 5.

Terram ipsam quod attinet, ex formâ ejus sphaeri-
ca secundum Geometras (non abstractivè quidem hîc
sumitur) perfectissimâ, generalis, tamen pulcherrima,
apparet coherencia; In partibus autem specialem con-
nexionem in mappis per Isthmos per Montium Juga ex-
planant Geographi.

§. 6.

Mittamus longissimè à nobis remota, Videamus
nunc ordinem & connexionem notiorum nobis in sensu
Physico. In inanimatis elementorum innumeris modis
& gradibus commixtorum arctissima invenimus vincu-
la, igne subtili utpote purissimo dissolvenda. In animatis
nota est conjunctio diversarum animarum secundum
aptitudinem corporis organici, multo magis verò ad-
mirandam & artificiosissimam plantarum structuram,
infinitarum porrò arteriarum venarumque stupentam
coherentiam ac circulationem sanguinis in Animanti-
bus majoribus monstrat Anatomia.

§. 7.

Redeamus nunc unde discessimus. Cum omnia
quæ sensus incurunt generali in levia & gravia subja-
cent divisioni, hæc verò membraque ejus non nisi ex mo-
tu orientur, qui in propulsatis, minimum in cadentibus
semper observatus rectilineus corporum arguat *ætheris*,
quâ unum (Vacuistarum opinionem jamdudum explo-
sâ) tangat alterum, & ultimum demum primi occupet
locum; ipse motus verò per primum principium: Nihil

à se

à se ipso sed ab alio moveri, substantialiter esse non possit, sed aliud superius præsupponat; Et ipsum ordinem ac coherentiam in Physicis, & ejus causam, summum demonstravimus Numen.

SECT. II.

§. 1.

Venimus nunc ad secundum membrum divisionis generalis supra Sect. præc. §. 2. memorata, nempe, ad moralia, & idem in his qui in Physicis conspicuus erit ordo & connexio.

§. 2.

Adduximus ibidem in Declaratione causa tenorem verborum Apostoli, interim non negando ea ex illius mente secundum contextum potius de moralibus quàm Physicis esse intelligenda. Quam igitur causam in illis eandem & in his agnoscimus, admittentes nihilominus alias inferiores quæ tamen solummodò sunt instrumentales seu instrumenta ipsa, uti per supradicta, imprimis per doctrinam motûs §. 7. paucis literis comprehensam ad oculum est positum, & per ea quæ sequuntur apparebit in reliquis. Itaque cum nomine, non re instrumenta sint causæ, ecquis amethodias poterit insimulare, quod intuitu gravitatis materiæ (in vilioribus aliud concedo) primò veram causam, deinde subjacentes non tam nominaliter quam realiter indicaverim.

§. 3.

Primus igitur ordo & connexio erit inter Deum & omnia quæ sunt realiter; Per eum autem intelligimus respectum creaturarum ad creatorem, & viceversâ.

A 2

Nam

Nam sicut creatori & conservatio competit, ut, si hæc defineret, omnia statim perirent, ita econtrario res creata & conservata conservatoris gloriam & Majestatem in omnibus suis actionibus resp. exhibent & exhibere debent. Et hic est primarius finis dictæ relationis; procedamus nunc ordine.

§. 4.

Confirmati sumus per Sacram Scripturam esse Spiritus seu *arômat* Angelos & Diabolos, Ridiculas eorum Definitiones aut per circulum vitiosum aut privativè compositas non tam nostræ ignorantia quam quorundam more Sperlingiano omnia definitium curiositati Scholasticae imputamus, fatis contenti revelatione divinâ: Diabolos esse Dei & hominum hostes, illi subjectos, sed permissivè in hos potentes, Angelos servos & fideles piis amicos. In utrorumque verò multitudine innumerabili ordinem & Relationem magis & minus potentium, seu, ut sine ulteriore potestatis unius in alteros descriptione vocantur: Principatus &c.

§. 5.

Differentia inter animata quæ intelligunt quid & cur agant, & illa quæ hæc non intelligunt, pro diversitate animarum quæ insunt, ponitur, Interim animalia præsertim majora tali intelligentiâ non penitus esse destituta rationes multæ adducuntur; Certum est humanam sapientiam huc jamdum non venisse, cum ipsi, quid anima nostra sit, non nisi per nomen denotativum, Spiritus, monstrare queamus. Notemus interim quod ad scopum, inter animata irrationabilia nullum alium verari respectum quàm dispositis viribus magis & minus potentium. Hominum verò Dominio & usui subjecta sunt

funt in quantum secundum Scripturam lapsus Adami non nocuit.

§. 6.

Animam humanam consideramus non in statu separato sed conjuncto, nempe cum corpore humano. Ita creatus est homo, ita in Paradyso accepit Genes. I. v. 28. Dominium illud gloriosum & fermè Majestaticum totius terræ, omniumque in illa quæ inveniuntur rerum & fructuum sine miseria. Post lapsum res quodammodo aliter se habere cœpit.

§. 7.

Titulum ad terram à Deo maledictam retinuit Adam, eumque ad hæredes transmisit, sed plenum illius Dominium non latius se extendit quàm ejus possessio. Nec opus erat inter posteros ad introducenda talia dominia pactis sive expressis sive tacitis, cum mundus vacuus cuncta superflua & quæ quisque sibi sumserat aut possederat, ipsi non nisi injuriâ & læsione, quam Natura ab initio prohibuit eripi poterant.

§. 8.

Cerebrina igitur & vana illa communitio sive negativa sive positiva posterorum Adami. Nam miserabili labore agri Adamo adjudicato, filii ejus Cain erat Agricola, Abel Pastor, & quis ita non videt naturâ injustam fuisse læsionem si Abel limites culti fratris aut Patris agri cum suis pecoribus ad fructuum consumptionem & interitum transgressus fuisset. Illum igitur non pactum quoddam sed patris & Cainis sumpta prius possessio laboriosa à re alterius retinuit.

§. 9.

Asserunt communionem sine distinctione tempo-

rum,

rum, probant dictis Horatii, Virgilio, Justini &c. Patribus
sanè Ecclesiæ eminentibus. Sed quoniam ex S. Scriptu-
rà, quæ & plura hùc pertinentia monstrat, statim ab ini-
tio vidimus Agricolas, Pastores &c. ante diluuium com-
munio non fuit. Post diluuium illius præsumtionem
ædificatio turris Babelicæ poterat inducere, verùm cum
jam antè Imperii Nimrodís fuerit facta mentio, cui quo-
que Babel subiecta, omni procul dubio aut persuasione
aut permissione Superioris dicta ædificatio cœpta, in ea-
que nulla communió alia, quàm quæ in muniendis civi-
tatibus laboris & comæatus hodiernum videtur, fuit,
nequaquam dominia singulorum excludens.

§. 10.

Interim notandum quod distinguendum sit inter
fructus terræ laboriosos & otiosos, quorum primos o-
diosos, licet à Deo statim post lapsum hominibus assi-
gnatos, nostri sapientes apud Protoplastorum successo-
res volunt nescire subinde provocantes ad seculum illud
aureum seu potius bestiale ubi homines à bestiis nullo
alio quàm nomine differebant. Certè pudeat Christia-
nos se ab Ethnicis pœtis pati in tantùm seduci, ut pau-
culum illud veritatis cum maximis figmentis quibus in-
crustatum est indistinctè pro infallibili accipiant. Et
sanè quod aureum seculum attinet, absurdum est, illud,
sicuti describitur, ad tempora antediluviana & etiam sta-
tim postdiluviana retrahere, cum ipsi Ethnici illud
cum suo victu suino ad tempora Saturni in solâ Italiâ spe-
ciatim referant & ponant. Credibile utique est pri-
mos occupatores novarum terrarum ab initio, cum arva
nondum essent culta, alijs vixisse; Sed talem statum in
totò orbe simul statuere contra S. Scripturam, ut supra
dictum & insipidum.

§. 11.

§. 11.

Sed ad rem, cum Dominia singulorum essent introducta, ex natura hominum corrupta, & pro corporum proprio, quod est quiescere, oriebatur ignavia, inde necessitas, postea concupiscentia rerum alterius, ex hac injuria & cades. Porro qui viribus corporis & astutia plus poterant superioritatis speciem cum iisdem effectibus in impotentiores pratendebant. Cum filii piorum filias impiorum imprægnarent (absit somnium libri Enoch) fit mentio Tyrannorum Genes. 6. in pœnam utrorumque genitorum. Nullibi pressis auxilium. Unde sicuti Deus apud Prophetas injustitiam erga proximum sæpe magis exprobravit suo populo quam injustitiam erga se ipsum, ita & eò tempore statum licentiosum plenum rapinis diluvio puniendum generali judicavit.

§. 12.

Post diluvium erant homines, erant, uti supra monstratum, Dominia, erat etiam injustitia, oritur Nimrod, qui NB. cœpit (probenz qui asserunt Reges Ægyptiorum, Chaldæorum &c. antediluvianos & ante Nimrodem) esse potens in terrâ, & fuit potens Venator coram Deo. Ex quibus verbis præsertim ultimis aliud, quam eum fuisse persecutorem & coactorem Latronum ac hominum facinorosorum, suspicari non auderem.

§. 13.

Facile quoque credo primos Reges non per ambitionem popularem sed spectatam inter bonos moderationem ad tale fastigium provectos esse. Necessitas urgebat judicium. Nomine vero magis quam secundum hodiernam definitionem eos fuisse Reges, plurimis foret appli-

applicabile, videatur lib. 1. Moſis. ubi tot Reges quot urbes; imò Reges Sodoma, Gomorrhæ &c. ſuberant Regi Kedor Laomor, Rex Melchifedech erat Sacerdos. Paucis: Regis nomen non præcisè importabat Majeſtatem in terrâ independentem, ſed qui talem habebat, poterat & aliò nomine appellari.

§. 14.

Videtur Regium nomen maximam vim & dignitatem conſecutum fuiſſe in confirmatione Regis Saul. Enarrantur eò loco jura Regis, ſed certè mitiùs ibi populus Dei punitus quàm inconfideratiùs deſideravit Regem. Et ea ſine conſequentia legi palàm eſt.

§. 15.

Notabimus poſthæc Cauſam efficientem Majeſtatis eſſe Deum, colligimus hoc ex conſequentia Superioritatis cum nemo alius ſit ſuperior, probavimus ex Sacrae locis Scripturæ; Nam ſi rationis meræ conſuſiones ſequeremur, populi conſenſus foret ad hoc neceſſarius expreſſus magis quam tacitus.

§. 16.

Omnes verò reliquas ſpecies, Ariſtocratiam, Democratiam &c. quando nullum in terrâ agnoſcunt Superiorem, habere Majeſtatem ex ſuprà memoratâ Definitione clarum videbitur. Et quæ magnificentior Majeſtas quàm in mixto ſtatû Romano.

SECT. III.

§. 1.

Vidimus ordines & connexiones, vidimus Dominia in mundum introducta, inde ortas injurias, originemque Judicium & Regum. Jam ſicuti globosa terra
con-

connexio perpetuam ubicunque cohaerentiam physi-
cam, ita Dominium agrorum inter privatos & Superio-
ritas territorialis cujusque Majestatem habentis insepa-
rabilem arguit vicinitatem.

§. 2. Quaritur nunc an Jus ex tali cohaerentiâ & vicinitate, uti eam descripsimus, oriatur? Unde quo satisfieri possit huic quaestioni, distinguamus inter Jus Superiorum & Inferiorum seu Subditorum & Regentium (Latior enim respectu tertii, qui non Jus publicum sed Majestatem vicinitatis agnoscit, hæc distinctio quam Juris privati & publici) Ubi notandum Reges & Principes mediatos planè excipi & nihil hîc agere.

§. 3.

Esse tale Jus Majestatem habentis in vicinas Regiones sive independentes sive ab alio dependeant indistinctè asserunt nonnulli, inprimis Galli, ex quibus M. P. BE. IV. TH. Autor de la Declaration du Droit de legitime succession sur le Royaume de Portugal, appartenant à la Roynne mere du Roy tres. Chrétien, quæ declaratio edita à Anvers. 1582. ita scribit: Le plus grand droit & succession plus assurée que les Rois & Monarques de la terre puissent pour la plus-part rechercher & soient accoutumés de pretendre, sur les Empires, terres & Seigneuries de leurs Voisins, et appuïée & prent son fondement sur la bienséance, ou roideur de leurs armes, conservans leur jouissance & de juren jour augmentans icelle, par la force & longueur de leur espee; parce qu'ils disent que par la premiere naissance & naturelle constitution du monde, il èt bien à propos, que le fort maistrise le foible, & que suivant l'opinion de Brennus

B

& du

& du Centenier de Cæsar la raison gist à la pointe de l'espee, aussi le party veigneur ét tousjours agreable aux dieux : A'ce propos disoit Agefilaus que les bornes & limites du Royaume s'accroissent & s'étendent le plus souvent jusques au lieu que la pique lancée par un fort soldat peut atteindre : Ce que recognoissant pour certain ce tant renomé & redoutable Pyrrus, de la race du Grand Alexandre, répondit à ses enfans, qui desiroient se,avoir de luy, le quel d'entr'eux il vouloit choisir pour son heritier & successeur au Royaume des Epyrotes que nous appellons Albanois, que ce servit celuy là qui auroit son dard le plus aigu, & qui se se,auroit le mieux aider de l'épee pour la conservation & garde de sa Couronne.

§. 4.

Etenim hunc autorem hæc non doctrinaliter sed narrativè protulisse crediderim, cum & in fine præsentionum Henrici de Bourbon in Regnum Navarra adjunctat : Castellanos & Arragonenses post mortem Regine Blanca uxoris Johannis II. ejectionem naturalis Domini à Navarra semper animo agitasse : Qui ét, inquit, une chose de tres-mauvais & dangereux exemple pour les Princes, s'ils permettent que les plus accors où plus puissans sans raison s'emparent de de l'état de leurs voisins plus foibles & plus petits. Sed cum hæc in maximo fervore animi dixerit, & tamen tantam æstuationem quæ ceterum in toto opere & singulis lineis apparet, non indicent, verbis quoque in §. præced. positis totum laborem inchoët, & sine ulla factâ admonitione ulteriore ad explicationem modorum quibus imperia occupantur & lites successuum in iisdem dirimun-

rimuntur, subsumtivè descendat, certè tacitæ Juris descripti approbationis suspensionem non effugit, minimum quod suo Regi non vult fieri, alteris faciendum & in alios Juris esse, in prætensionibus ad Regn. scilicet Neapol. statuere videtur.

§. 5.

Inter noviores Colbertus quando de amicitia Italicorum Principum cum suo Rege continuanda disserit concludit eos nunquam se posse contra Galliam armare nisi auxilio sibi necessario suspectorum. Profecto, inquit, lineæ adhæreant Austriacæ cui velint, unum idemque timendum: Si lineæ Germanicæ prætendit: Italicos Principes esse Vasallos Imperii, quâ lege ipsis potest imperare; Hispania habet le Droit de Bienfiance sur eux, cujus certè non est minor vis quam reliquorum omnium.

§. 6.

Pertinent ad hanc materiam effatum illud Imperatoris cujusdam Turcici: Se in omnes Regiones, quas acinace suo posset attingere justam habere prætensionem.

§. 7.

Erant hæc prætensa in parem uno certo respectu in superiorem. Et perspicuum est, externa Portæ bella omnia hoc jure niti. Interim certum Theaurum Turcicum Augmentum Divitiarum per mortem Bassarum hodiernum exinde capere. Sicuti Gallia quas cepit vires internas per attractiones liberarum seu independentium quondam ut & feudaliū Provinciarum jure ex situ quæsito, cum nullum aliud superfit, consecuta est.

Eliciuntur prædicta ex evolutione verarum causarum. Nam licet aliæ in medium proferantur rationes, quibus memorata retractiones justificentur, tamen falsas esse mox patebit. Nos Rois, inquit du Haillan, ne ne les (Proceres Gallia ditiones per modum feudorum, aliosque possidentes) pouvans supporter, peu à peu commencerent à y remédier, leur imposans par finesse des crimes de felonie, desquels étans convaincus, leurs terres étoient empietées. Voilà comme sont venus à la Couronne le Duché de Normandie & Aquitaine, les Comités d'Anjou, Touraine, Poitou, de Maine & autres, comme nous dirons. Aucunes sont venuës par Alliance, comme Thoulouse, Champagne, Brie & Bretagne. Autres Seigneurs ont perdus leurs états cependant qu'ils s'amusoient aux Voyages des terres saintes, d'où nos Rois ont pris occasion de profiter, comme nous dirons aussi. Ainsi les Duchés & Comtés reunis à la Couronne, une autre forme des Duchés & Comtés naquit en France: Car de petites Bourgades & Seigneuries ont été faites Comtés & Duchés. Cela faisans nos Rois afin qu'ayans incorporé sous leur puissance la plupart des anciens Duchés, il n'apparut qu'ils eussent effacé les auciennes dignités qui semblent embellis ce Royaume entre les autres. Igitur cum falso pretendatur in personas, dum secundum dicta crimen felonie ipsis inculpabatur par finesse, & aliorum, laudabili causa & Religionis ergo absentium, regiones occupabantur, minimèque exemplum minoris Britannia cujus Ducissa hæreditaria Maximiliano I. Imperatori a. 1491. desponsata, à Carolo VIII. in itinere ad sponsum vi fuit reten-

retenta, legitimaque uxor Imperatori, cujus filia; remissa, quò Carolus ipse criminis capitalis se reum fecit, acquisitionibus per pacta aut matrimonium poterat annumerari; Aliud profectò Jus his incrementis internis, Gallia sub Ludovico XI. præcipuè obventis, dabit titulum. Et certè cum in nulla alia lingua, licet ibidem quoq; hoc jus realiter viguerit, appelletur, Galli gloriam habent, se sæpius practicata re tandem dixisse nomen.

§. 9.

Examinent nunc itidem, qui velint, Jura & præfensiones plerasque Gallia in exteris & vicinis Regionibus, paucò labore hoc ipsum ubique inuenient. Ac licet negari non possit, nullum Regnum penitus ab hoc Jure esse aut fuisse mundum, tamen confitendum quoque mihi, me, uti jam dictum, nunquam potuisse in ulla lingua ejus inuenire nomen adeò congruum & expressivum. Primus sicuti fuit Auctor §. 3. hujus Sect. memoratus, qui hoc, quod sciam, prodidit; ita plurima, novioribus tacentibus de illo explicuit, quæ nunc videamus.

§. 10.

Conjungit maximum Jus, & securissimam possessionem, ac utrumque, ait, se fundare sur la Bienfiance. Jam cum sine methodo occasionaliter scribat, ejus verba secundum regulas & ordinem examinare frustraneus foret labor. Sensus est: La Bienfiance facit maximum Jus & possessionem securissimam.

§. 11.

La Bienfiance est compositum & derivationem habet à bien & feoir, benè & federe. Quatenus decoram vestimentorum cum corpore convenientiam (unde:

Cela luy sied bien, das steht Ihm wohl an/ läßt Ihm wohl/) aut, satis impropriè, Morum gratiam & ornamentum denotat, huc non pertinent. Quando verò Jus quoddam aut Titulum Juris Imperium habentis in vicinas Regiones & urbes exprimit, nostræ h. l. est significationis.

§. 12.

Vocat Auctor maximum Jus & securissimam possessionem, qui Superlativi inde adjecti, quod illud consistat in vigore & potentia armorum. Jam cum Majestatem habentes, neminem nisi Deum & Ensem, secundum vulgata, de quibus alibi, cognoscant Superiorem, utique maximum poterat esse. Securissimum est, quod eo tantum possit uti reliquis potentior, unde tandem devenitur ad potentissimum, regrediendum porro à Superlativo ad Comparativum, à Comparativo ad positivum; En Rationem subjectam ex mente affirmantium (positò, sed non concessò Auctorem dissensisse) per primam nativitatem & naturalem constitutionem mundi maximè conveniens esse fortem dominari infirmo.

§. 13.

Quod dictum, est facti, & deficit ulterior probatio. Conveniens hoc sensu non est de necessitate inevitabili. Unicò verbo Potentia dat Jus, arma possessionem; Cùm verò quilibet sanæ mentis & non literatus distinguat inter potentiam & arma sumta justè aut injustè, ex applicatione qualitaturn patefiet & Rationis & Juris possessionisque nullitas.

§. 14.

Absint dicta Sacrilegii Brenni, & vilis centurionis ipsius usurpatoris Patriæ. Agefilai virtuosi effatum non est

est positivum & simpliciter affirmans. Et Pyrrhus, uti ex textu apparet, desideravit in Successore arma acuta, non ad Ampliationem sed ad conservationem Regni Paterni contra injustos invasores, quare hic cur allegetur non video.

§. 15.
Itaque cum falsa sint argumenta, falsum quoque erit Jus conclusum. Sed cum abusus non tollat usum, & fuerit facta mentio potentiae & armorum justè aut injustè sumtorum, mittamus nunc membrum indeque ortum Jus falsum, & videamus quid producant Potentia & arma Justa. Haud tamen abs re erit antequam trans-eamus, dum agri campum, campi Regionem, Regiones Regnum ex connexionem Physica supra Sect. I. §. 5. memoratâ conficiant, semper unum alterum attingat, & tandem totam terram componant, ab agris & campis ad Regiones & Regna, ab imis ad summa ascendere, & in utroque quid Juris obtineat, exponere.

SECT. IV.

§. 1.

Distinxiimus supra §. 2. Sect. III. inter Jus Superiorum & Inferiorum seu Subditorum & Regentium. Jam videamus an subditis competat ex vicinitate Jus quoddam in bonâ alterius; & tale esse, erit, licet non absolute, asserendum.

§. 2.

Occasionem hoc Jure utendi dat alienatio. Juxta Friderici Imp. constitutionem vicinum rem extraneo venditam retrahere posse traditur, quamvis alii, imprimis Saxonici, potius Consuetudines & Statuta locorum
atten-

attendenda esse, & non obtinere hoc Jus nisi ubi singulari Consuetudine vel Statuto introductum doceant. Interim in fortioribus terminis, ait Gailius, valere consuetudinem seu Statutum jubens rem vendere potius vicino quam alteri eodem pretio, in multisque Italiae Civitatibus quoque talia esse Statuta, cum allegatis, per rationes Obs. 19. Lib. 2. adductas, de qua Praxi in multis aliis Regionibus testantur Harprecht. Kopp. Tiraqu. aliive.

§. 3.

Oritur hic Retractus ex Congruo, unde Jus Congruui, quod in Locis ubi viget, nudam vicinitatem, in Turingia quibusdam Conditionibus effectam, nempe ut praedio seu agro petentis quondam fuerit unita illa pars quae extraneo est vendita, *das Gespieldre* / pro fundamento habet.

§. 4.

Illud Jus in fructibus pendentibus in herbâ adhuc existentibus ac pedagiis & similibus, usufructu fundi venditi locum habere, ac dari si res pro parte vendatur & pro parte donetur statuit, & Principem posse cum extraneo dispensare, ne propter Jus Congruui Retractus à vicinis turbetur, rationibus probat & exemplis Alphonsi Arragonensis illustrat Matthaus de Afflictis in singulari tractatu de Jure Protrimis. & qui plura desiderat in hac materiâ notatu dignissima adeat Baldum de Ubaldis, Robertum Marantam. M. Mant. Bonavidium, Sebastianum &c. Qui Constitutionem Friderici saltem ad Regnum Neapolitanum (quod quidem non satis probabitur) cum duobus prioribus eam explicantibus Auctoribus pertinere putant, videant Martinum Pegium, Andream

dream Tiraquelhum, Reinking. Rol. à Valle, Rhetium,
ac ab his & suprâ quoque allegatos non ex professò soepè
sed datâ occasione agentes Doctores.

§. 5.

Sanè hoc Jus sive per legem sive consuetudinem
aut Statuta introductum haut levibus nititur rationibus,
evitandis enim discordiis & rixis quæ possent oriri inter
vicinum & novum Emtoem, proinde communi civita-
tis bono conducit, & multa in Jure conceduntur ratione
vicinitatis etiam contra Jus commune, quæ aliàs non
concederentur text. est. & ibi gl. 1. in C. quoniam 12. qu.
1. & in C. cum longè 63. distinct. & in cap. 1. de consecr.
Eccl. vel alta. lib. 6. Uniuntur bona, proinde perfectio-
ni propius accedunt, maxima accrescit retrahenti com-
moditas, qui præterea quoque tempus quod tractandis
bonis hinc inde longè latèque distitis consumere debe-
bat, melioramentis cohærentium potest impendere.
In locis ubi requiritur **das Gespielde** prædictis accedit
conjunctio onerum & Recognitionum, censuum &c.
inde pulcherrimus ordo & securitas Redituum, & cum
soepissimè, ubi viget Jus congrui concurrat cum Retra-
ctu ex sanguine fluente. licet utroq; fundamento expe-
riri non sit necesse, tamen si quis Retractum ex congruo
elegerit, eundem optatum sentiet effectum, res nempe
majorum in suâ familiâ manere, cum triste & lugubre
sit videre paternas & avitas domos ac antiqua majorum
prædia in extraneas manus transire arg. l. 38. ff. d. R. V.
l. 35. ff. de Minor. L. 22. §. nec verò. C. de Admin. Tut. &
quas allegat Gail. obs. 19. L. 2. n. 1. Itaque quoad hunc
Effectum iisdem fulciri rationibus quæ substruuntur Re-
tractui ex sanguine, apparet. Notabilis quoque casus
C est,

est, cum è tribus fratribus unus vendat extraneo, reli-
qui duo velint retrahere, & alter habeat congruum seu
partem prædii venditi, sine dubio tertio fratri, qui so-
lummodò ex sanguine petit, anteponendus erit.

§. 6.

Ad objectiones quibus hujus Juris impugnatur Ju-
stitia, respondere esset actum agere, præsertim cum ea-
rum vis decepta sit ex Legibus quarum ipsarum iusta æ-
quitas vocatur in dubium. Opponitur L. dudum. 14.
C. de Contrah. Emt. Vend. in quâ rationes, cur non va-
lere possit tale Jus, adductæ: quod homines suo arbi-
tratu vendenda non possint distrahere, & gravis videatur
subesse injuria, quæ inani honestatis colore veletur, ut
homines de rebus suis facere aliquid cogantur inviti. Ve-
rùm cum venditor jurè nostrò suum, quod poterat conse-
sequi maximum pretium, habeat, & donec illud conse-
quatur, remedia & extraneum plus dantem quærere li-
cita sint, utique vendere potest sine damno & sæpissimè
cum magno emolumento, sed quod ad arbitratum at-
tinet, miror pertinacis vicini aut consanguinei invidia
& inimicitia tantum concedi velle, ut ad perdendum fa-
miliæ proximi splendorem, extraneis. quod illis Jure
debeatur, veniat emolumentum indeque profectò
inanis honestatis color est, sub specie arbitratus & libe-
ræ voluntatis odiosè vicinitatis nocere officii, his major
fides præstanda quàm extraneis. Rumpuntur subtilita-
tes Emtionis, aut potius, ut Juridicè loquar substituitur
loco Emtoris ille qui debebat verus esse Emtor, alter est
indemnis, & tandem pœnam in conscientia mereri ta-
lem venditorem, ex moralibus foret demonstrabile.

Proinde aut allegatam legem ad hos casus planè non pertinere erit asserendum, quales ferè habuit Cogitationes Hottomannus comm. de verb. feud. verb. Re-tract. aut eam inter abrogatas ponendam facilius credendum. Constitutio Friderici Imperat. laudatissimi, ex Novella Lacapeni uti volunt, desumpta, quæ utique ab Imperatore Germano, omnibus data, nos magis obligat quamque postmodum praxis variè secuta, ut æqua iusta, rationibus nisi, majorem meretur fidem.

§. 8.

Sanè non scivi quid dicendum, cum multos invenirem DD. qui hujus Juris æquitatem & fundamenta narrabant & approbabant, in eodemque contextu & halitu odiosum illud appellabant, ait Wesenbec. P. 3. Conf. 79. n. 58. quod Contractum Emptionis resolvat, sed responsum est. De statuto hoc Jus permittente idem, quia contra Jus commune introductum sit, affirmant Tiraquel. in praef. n. 50. &c. Pingitzer & Carpz. sed partim explicitè partim implicitè sibi, ut prior, ipsi responderunt. Utique hæc jura tanquam amicitiae, generis, familiae, & vicinitatis conservatrices secundum Gall. al. leg. loc. non odio sed favore potius dignæ sunt.

§. 9.

Ceterùm quoque incolis alicujus vici competit Re-tractus L. un. C. non licet. habit. metrocom. XI. de cujus Praxi hodiernâ in nonnullis locis testatur Brun-nem. in d. l.

SECT. V.

§. 1.

Considerato Subditorum Jure , unicè restabit videre Can Regentes quoque inter se Jure quodam ex vicinitate & situationis convenientia fluente , seu unico verbo ut purè dicam quod la Bienveillance habeat pro fundamento , gaudere possint.

§. 2.

Sed antequàm respondemus , ante omnia erit considerandum , Regentes esse vel mediatos qui aliis subsunt , vel immediatos & independentes , qui Majestatem plenè habent , de illis jam supra dictum quod nihil hic agant & planè excludantur ; de his dubitari poterat , Sed quoniam , quantum ad personas , par in parem non habeat imperium , neque ulla ratio firma alia inveniri queat , & quæ adducuntur , in Sect. III. explicatæ , earumque nullitas monstrata sit , etiam his tale Jus , uti descriptum , erit denegandum , & potius insatiabilis Tyrannus , qui ea præensione uti voluerit , quàm Rex appellandus erit.

§. 3.

Verùm cum ea Hypothesis : Reges habere Majestatem plenè , etiam importet quod nullum alium cognoscant Superiorem nisi , ut supra dictum , Deum & Ensem , facilè monstrabitur illam non adedò simpliciter posse asseverari.

§. 4.

Recepta communissima & argumentis satis firmata est sententia ex Daniele Propheta , potentissimam fore & usque ad mundi finem duraturam Monarchiam

am

am Quartam, nempe Romanam; Eam verò cum tantâ potentia, & reliquas non nudâ Dei permissione sed præcipuè positione ac Directione ortas esse & fulciri nemo sanus negabit. Sequeretur enim è contrario, Dei nullam planè in mundo esse voluntatem ac illum sibi ipsi derelictum, principia sanè viam ad *ἀθέσση* fati sternerentia. Præterea Exempla Nabuchodonosoris & Dei ipsius populi, qui eò tempore quò fidelis erat, Alexandro Magno obedientiam debebat præstare, multaque in sacris alia, & ipsum Christum agnovisse Monarchiam Romanam, Dei prædestinationem hîc operantem satis evidenter edocent.

§. 5.

Clarus in textu sensus quartam nempe Romanam Monarchiam ad finem usque mundi duraturam. Ex hoc præsupposito fluit, eam necessariò in hoc orbe adhuc vigere: Si viget, videbimus sedem & Monarchiam Romanam, nullum profectò alium inveniemus, quàm Imperatorem Romano-Germanicum, & quidem Christianum, quem omnes Reges agnoscunt, totus orbis dignitatis ejus & gradus Excellentiam admiratur, itaque sine ullo dubio pro tali habendus.

§. 6.

Maximam ejus fore potentiam ejusdem Textûs verba sunt. Jam quis eam fortè ad tempora mixti & irregularis Statûs Romani restringendam putet, id quod, cùm generalia dicta sint verba, probandum. Sed positò, non concessò, hoc verum esse, movebitur quæstio: An reconvalescentia ejus potentia non speranda, & nullum Jus in provincias abscissas restet? Jam

cum utique affirmanda sit ultima, Jure quoque speranda erit impletio quæstionis primæ.

§. 7.

Videamus quò modò sint amissæ provinciæ. Occidentales per incursiones Gentium Germanarum, Hispaniam Gothi, Galliam Franci, Italiam Longobardi & ante hos alii, Britanniam Angli Saxones &c. occupaverunt. Africam & Asiam Saraceni & Turcæ truculentis avulserunt manibus.

§. 8.

Leguntur passim apud Historicos, Gentium & Urbium conditarum in Conditores beneficentiæ, e.g. apud Justinum, Massiliensium in Phocenses &c. Et cum Romani Asiam ingressi Ilion venissent, mutua gratulatio Iliensium ac Romanorum fuit. Iliensibus Æneam ceterosque cum eo Duces à se profectos, Romanos, se ab his procreatos referentibus, Tantaque lætitia omnium fuit, quanta esse post longum Tempus inter parentes & liberos solet. Juvabat Ilienses nepotes suos Occidente & Africâ domitâ Asiam ut avitum regnum vindicare, optabilem Trojæ ruinam fuisse, dicentes, ut tam feliciter renasceretur. Profectò Gentium Germanarum emigrationes qui consideraverit, honestiùs illis populis nihil putabit, quàm ut summam Majestatem & gloriam in stirpe & eò locò quò originem traxere admirarentur, colerent, & participantes rursus coalerent ac unirentur, tantò magis quod in tali unitate Religioni Christianæ conformi, tot bella, tot strages, tot excidia locum invenire amplius non poterant. Verùm cum hæc Reunio mutationem aliqualem Statuum inferat, facilè quisque videbit, quorum
maxi-

maximè interfit, unde impedimenta & obstructions veniant & quod illa ex fundamento honestatis ac utilitatis potius optanda quàm speranda.

§. 9.

Adest Jus nostri Imperatoris in Provincias avulsas adhuc firmitus. Imperatorem Romanum nemo negat, proinde in omnia Jura Antecessorum florentissimorum successit, aliàs plenitudo potestatis quartæ Monarchiæ, & cum eâ ipsa Monarchia cessaret, quod, uti monstratum, contra S. Scripturam. Si omnia Jura Antecessorum habet, saluum ei quoque erit Jus illud in Re, in omnibus illis provinciis & Regnis quæ ab Imperio dissecta, ad quorum Retractionem & Titulus & promissio eum adstringunt.

§. 10.

Probemus nunc Jus illud assertum in Re. Vi occupatæ sunt illæ provinciæ, possessæ quædam sine interventione Pacis, quædam avulsæ & occupatoribus per pacem cessæ, aliquam quoque ab Imperatoribus ipsis hostibus assignatam nonnulli ferunt.

§. 11.

Quod ad vi occupatas & sine interventione pacis usque hûc possessas attinet, sciendum quod possessores unice se fundent in Præscriptione. Regna verò & Regiones præscribi non posse ex eo clarum, quod semper adfit mala fides: Omnes nationes sciunt, & semper in omnibus seculis per posteritatem reliquerunt, unde venerint, quid occupaverint, cujus occupata fuerint.

§. 12.

Cedi per pacem Regiones posse non tam dubitandum quam Cathègoricè negandum, Ac si casus adfit
pro-

provinciam sine Imperii periculo hostibus fuisse assignatam, hoc non ab Imperatore sed ab hoste imperii factum est. Venit Imperium per Electionem, & inde particularis successio, ubi qui succedit Antecessorum nociva facta servare nequaquam obligatus est, praesertim in hac ponderosissima materia, ubi magis Republicae & Monarchiae quam sibi & suae domui, quae non nisi per Electionem potest succedere, est obstrictus. Negari quidem nequit Imperatorum quorundam imprimis Orientalium ultimorum familiam per successiorem Imperium fuisse consecutam; Sed certe in Historiis observavi subinde adjectum esse: Hic (filius) vivente adhuc patre electus fuit. Et profecto successio illa ignavorum (aliter dubio procul se res habuisset, si virtuosorum fuisset,) in culpa est discriptionis Imperii. Honorius non de Româ ab Alarico captâ, sed de Gallinis suis simul perditis erat sollicitus, & hic cum sua familiâ est, in quorum temporibus Romanum Imperium Occidentale direptum, Orientale diminutum fuit. Sed sicuti hic ipse Honorius Gothorum Regi Walliae ob praestitam miliciam Aquitaniam dedit, Leo Magnus Ostrogothis sub Theodomiros Pannoniam & Moesiam EX SUMMA NECESSITATE concessit, quas Regiones filius Theodoricus relinquens Italiam ab Odoacro purgandam, Zenonis jussu, occupavit, & tanquam hujus filius adoptivus possedit; Ita postmodum omnibus his fundamentis invalidis Justinianus haud detentus Italiam vindicavit & Gothos deletis recuperavit, Ac Carolus Magnus Imperator Occidentalis Aquitaniam Imperio restituit. ¹⁰⁶ E quibus paucis sed clarissimis Exemplis satis elucet, quod, cum nullo Jure provinciae aliis

Gen-

Gentibus ab Imperatoribus, nequidem ob benemerita potuerint cedi, neque hostibus jam occupatas cogente necessitate securè per pacem dari quivisse.

§. 13.

Incidenter & ad præsecandam malarum consequentiarum viam notandum, doctrinam de non præstandis Antecessorum factis suprâ memoratam nequam extra Imperatorem aliis Regnis & Regibus convenire. Nam quoad Exteros, suis limitibus Regna sunt circumscripta & ad ampliacionem nullum habent Jus sicut Imperium, ac cessionibus de suo propterea obligantur, quod, ubi Electio viget, Respublica consentit, & ubi hereditaria plena successio, posterius sunt heredes universales, ideoque nec subditis quæ ab Antecessoribus acceperunt Privilegia possunt rursus eripere. Itaque Camera Reunionum Regis Galliæ, si justè voluisset agere, Imperio potius cum Rege & Regno se subicere ac reunire, (id quod ipse agnoscit Colbertus) quàm inanibus & scurrilibus Rationibus Reunionem aliarum Provinciarum fingere debuisset.

§. 14.

Viget igitur & salvum Jus Imperatoris nostri in Provinciis ab Imperio dissectis, ad earumque Recuperationem & Reunionem sanctè obstrictus est. Sed cum vocetur semper Augustus & multæ Regiones sint quæ Romanorum Imperium nunquam agnoverunt, quaritur: An etiam ad has quascunque Jus habeat? Et hoc affirmandum duximus.

§. 15.

Dixit & fecit Deus potentissimas quatuor Monarchias sine præfinitione finium. Ita Assyrîi & Nebucad-

D

Nezar

Nezar quaecunque habuerunt obviam, subjugarunt. Cyrus Scythas Orientales, Darius Occidentales in Europa armis sunt aggressi. Alexander M. qui omnium terrarum & Mundi Dominum appellari se iussit, extremis bellum intulit Indis, ac in tantum qualibet natio Monarchica nova Imperii quasivit augmenta, donec & ipsa secundum nutum Dei effeminatis suis moribus originis alterius dederit occasionem. Quodcumque igitur Jus habuere priores tres, id ipsum & quarta Monarchia habebit, praesertim cum Deus hanc voluerit omnium potentissimam. Equidem jam sub Ethnicis auspiciis maxime valuit, sed cum ad finem usque Mundi durare debeat, & Romanam virtute penitus enervata ad Germanos sit translata, utique cum hi in toto orbe nunc astantur fortissimi, ut Christiani majus firmam spe poterunt expectare & aggressionem Impiorum quorumlibet consequi Imperium quam Reliqui qui fuerunt omnes Ethnici populi. Veteres Romani Imperatores Christiani Imperium quod ab Ethnicis acceperunt validum, translocatione sedis, divisione & successione ignavam ac vitiosam debilissimum vastatumque reliquerunt, imo ad interitum usque perduxerunt; Deum vero qualibet maximam potentiam in Mundo Imperia Infidelibus concessisse, neque in unico nominis sui gloriam & magnitudinem aperte conspici velle, nemo certe persuaderi se patietur. Sed cum tria abierint & quartum quoque splendor ab Initio in Ethnicis fuerit, in hujus fine appareat Christiani nominis Magnificentia, necessum erit. Itaque in compendio concludendo dicam, quod, cum nulla Monarchiae, praesertim nec Romanae, sint positi fines, illi quoque maxima extensio in totum

com-

competat Orbem. En Lector Benevole verum illud Jus de Bienſeance noſtri Imperatoris & quidem Chriſtiani, quod eò clarius foret, quò latius felicibus extenſum ſucceſſibus unitatem & cum eà, ſecundum Regulam, perfectionem conficeret.

§. 16.

Equidem non ignoro Danieli Magno illi Prophetae Statiſtico ſimul revelatum, Animalis Romanorum Monarchiam denotantis decem Cornua ſignificare decem Reges ex eà orituros, Quoniam verò Reges & perſona dicta, non poterunt eſſe Regna, uti multi volunt, qui tamen illa nequaquam convenienter enumerare ſciunt. Quicquid ſit, ſive Regna ſive perſona ſint, incaſum omnes laborabunt qui veram explicationem quaerunt. Notabile ceterum eſt, decem cornua Animal iſtud ſtatim ab initio habuiſſe, Interim diligens Lector facile videbit, ſi divinandum, per occiſionem ejus animalis & abjectionem in ignem nihil aliud ſignificari potuiſſe quàm interitum potentiae Ethnicorum & Turcae in quarta Monarchia, poſt quem glorioſum illud Sancti populi nempe Chriſtianorum ſub totò caelo Regnum, quod ſi jungas cum fine Romani, omnia illa huc pertinēt quae in hac Sectione de Magnitudine quarta Monarchiae ſub Chriſtianiſ dixi, ſi mavis ſeparatim habere, deducta Jura fulcimentum & approbationem inveniunt in expreſſa Dei voluntate. Certum tamen ex immediate connexionis, & cum Imperator noſter Chriſtianus Romanò adhuc utatur titulo, maximè neceſſarium eſſe, ob perverſitatem animorum, inhaerere priori ſententiae & Jura ex ſucceſſione Romanorum fluentia omnibus

ob oculos ponere, per eaque hos convincere qui Dei voluntatem circa hanc materiam futuram nudè ex Prophetià aut non cognoscunt aut non cognoscere volunt. Huic sensui itaque accommodanda quæ §. 4. & 5. de duratione Monarchiæ quartæ usque ad finem diximus.

§. 17.

Ait Hermannus Conringius libro peculiari de Germanorum Imperio Romano cap. 3. §. 8. Nullâ Legge Romanos præ aliis populis in occupandâ vel minimâ terræ parte singulare aliquod Jus habuisse, cum neque ex Sacris literis nobis constet quicquam de divino aliquò instituto, neque historiæ nobis prodant gentium omnium ejusmodi quem consensum, neque liceat firmis rationibus ex naturæ principiis arcesitis istiusmodi quid persuadere. Sed cum primo membro, quod nempe divinum aliquod institutum desit, in §. præced. 15. contrarium luculenter monstratum, neque reliquis respondere habemus necessum.

§. 18.

Idem Auctor dict. Tract. c. 5. vult evincere: Jura recuperandi provincias amissas Occidentalis Imperii non superfuisset Romanis, (proinde nec Imperatoribus in Occidentali Imperio.) Sed errat (1.) quod putet jura illa quibus Romani sua tenuere, non fuisse alterius ordinis; quàm quibus alii populi sua possident; Sanè ex Monarchiæ Jure à Deo datæ alia firmiora fluere satis vidimus. Et quando (2.) §. 3. contra Vasquium aliisque statuit Regna posse usucapi & longò tempore præ-

præscribi, non sufficiens est ratio adducta : humanæ omnis Societatis interesse, ne quarundam rerum diu & ferè semper incerta Dominia sint, & ut aliquis litium sit finis : Nam nuda natura sine clara Dei voluntate planè dicitur : Nullo modò me rem alii injurià ereptam, præsertim cum ego meique hæredes aut successores sciant quomodo ad eam pervenerint, in quiete & bonâ conscientia posse possidere, ac justo Domino denegare. Estne hoc suum cuique tribuere? Nulla poterit esse securior societas quàm si omnes unum subeant Imperium, ibi certum Dominium & litium certissimus finis. Itaque cum firmiora sint, uti demonstratum, Jura Imperii Romani quàm reliquorum Regnorum, Jus radicatam in amissis, quod nulla præscriptio, malâ conscientia innitens, potest elidere, & securissima societas in omnium unitate, superadducta ratio, Medico alio quàm Conringio habebit opus.

§. 19.

Testimonium Jephthæ huc non pertinet; Erat illa Regio Judæis promissâ à Deo, quod ipse agnoscat Auctor §. 9. cap. 3. Prohibuerant ejus populi Israelitis transitum, En argumenta quibus Jephtha superstruit suam præscriptionem. Videant nunc occupatores Romani Provinciarum Imperii an etiam talia possint invenire.

§. 20.

Sanè miratus sum Germanum Subditum, ut fuit Conringius, summo conatu in detrimenta ac dehonestamenta patriæ & Romani Imperii laborasse. Papæ

voluit nocere, & hoc non credidit fieri posse, nisi & Imperii Jura aggrederetur. Ultrinque opus perditum. Sed sicuti jam longè Tractatus sæpe memoratus multorum manibus tritus, & injuriæ Patriæ inflictæ sub involucro magnæ eruditionis venditæ sint, tempus erit detegendi falsitates & inconvenientia, quod datis horis & locò, cum dejectis jam nunc fundamentis principalibus solummodo specialiora ac dependentia superinstructa restent, facile foret.

§. 21.

Hugo Grotius de J. B. & P. lib. 2. cap. 22. XIII. Dantem Aligerium statuentem Jus Imperandi in quoscunque populos Imperatori Romano competere ex eo quod id humano Generi expediat, reprobat allatò simili: Ut navis aliqua ad eam Magnitudinem venire potest, quæ regi nequeat, sic & hominum numerus & locorum distantia tanta esse ut unum Regimen non ferat. Sed quemadmodum non discernit inter virtutes & vitia personarum Regentium, ita quoque oblitus est differentium modorum quibus omnes subditi esse & recognoscere in graduum qualitate summum possunt Imperium. Ipse Auctor dum statim post hoc expedire concedit, simili renunciat & veritatem agnoscit. Ceterum nos non habemus necesse, unico huic argumento inniti, cum magis convincentia apparuerint. Quæ idem Grotius Lib. 2. cap. 9. XI. & sparsim adducit, partim ab aliis, partim supra sunt refutata. Notavi in fine Conringium in præallegato Tractatu solummodò armis Grotianis ex dicto L. 2. cap. 22. XIII. defunctis pugnasse.

§. 22.

§. 22.

Supereſt igitur deductis Imperii Juribus, devotiſſimis gratulari acclamationibus ea habenti. Vivat Leopoldus Magnus ! Vivat Joſephus fortiffimus ! Vivat Carolus Sapiens ! Et ſicuti apud Romanos credebatur Scipionum opus æmulam vincere Carthaginem, cui mox ſecutus, ſecundum Florum, totus terrarum orbis; Ita (abſit tamen comparatio perſonarum) Domus Auſtriaca omnium Illuſtriſſima invictis ut ſubigat ac puniat armis, æmuloꝝ Imperii pertinaciam ac Punicam fidem. Fata volunt. Pretium victoriæ orbis.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

nc

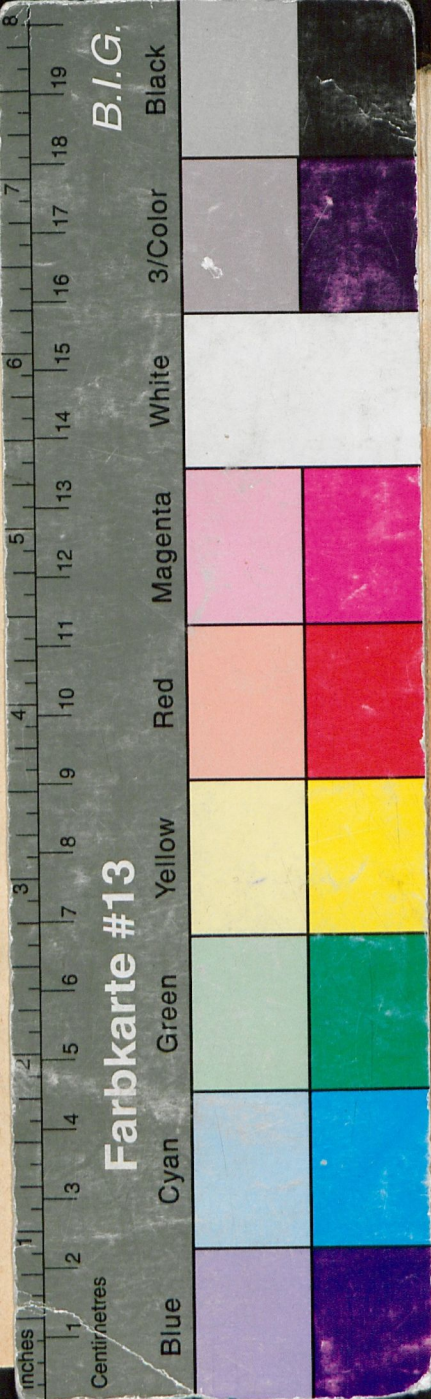

F x 2148

d
r

47

29.

DOMINICUS

G. VOIGTII
DISCURSUS
DE JURE
De
BIENSEANCE,
hactenus intacto,
Anno 1704.

4

Impressio

F. 2148

